

СТРАТЕГІЧНІ ДОМІНАНТИ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ: РЕГІОНАЛЬНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ

STRATEGIC DOMINANTS OF INVESTMENT POTENTIAL FORMATION AND DEVELOPMENT: REGIONAL AND NATIONAL FEATURES

УДК 330.322: 338.2

<https://doi.org/10.32843/bses.50-29>

Крамаренко І.С.¹

к.е.н., доцент, декан факультету права та соціально-освітніх технологій Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини Університету «Україна»

Сенкевич О.Ф.²

здобувач

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Войт Д.С.³

к.е.н., докторант Міжнародний університет бізнесу і права

Kramarenko Irina

Mykolaiv Interregional Institute of Human Development of the «Ukraine» University

Senkevich Alexander

National University of Shipbuilding named after Admiral Makarov

Voit Dmitriy

International University of Business and Law

Метою статті є обґрунтування стратегічних домінант формування і розвитку інвестиційного потенціалу з урахуванням регіональних та національних особливостей. У процесі дослідження визначено, що на державному рівні досі не розроблено єдиного комплексного документу, який визначає стратегічні пріоритети, заходи та механізми інвестиційного забезпечення розвитку економіки у стратегічній перспективі. Доведено, що інвестиційну політику слід розглядати як довгостроковий адаптивний інструмент коригування інвестиційного ринку. Досліджено вплив інвестиційних процесів на формування ВВП України та обґрунтовано відповідну економетричну модель, що дозволило визначити обсяги необхідних інвестиційних ресурсів для забезпечення економічного зростання відповідно до макроекономічних прогнозів розвитку економіки до 2021 року. Обґрунтовано алгоритм формування інвестиційної стратегії в умовах сучасних трансформацій національної економіки.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційний потенціал, стратегічні домінанти, макроекономічна модель, регіональні та національні особливості.

Целью статьи является обоснование стратегических доминант формирования

и развития инвестиционного потенциала с учетом региональных и национальных особенностей. В процессе исследования определено, что на государственном уровне до сих пор не разработано единого комплексного документа, определяющего стратегические приоритеты, мероприятия и механизмы инвестиционного обеспечения развития экономики в стратегической перспективе. Доказано, что инвестиционную политику следует рассматривать как долгосрочный адаптивный инструмент корректировки инвестиционного рынка. Исследовано влияние инвестиционных процессов на формирование ВВП Украины и обосновано соответствующую эконометрическую модель, позволило определить объемы необходимых инвестиционных ресурсов для обеспечения экономического роста в соответствии с макроекономическими прогнозами развития экономики до 2021 года. Обосновано алгоритм формирования инвестиционной стратегии в условиях современных трансформаций национальной экономики.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционный потенциал, стратегические доминанты, макроекономическая модель, региональные и национальные особенности.

The purpose of the article is to substantiate the strategic dominant of the formation and development of investment potential, taking into account regional and national features. In the process of research it is determined that at the state level there has not yet been developed a single comprehensive document that defines strategic priorities, measures and mechanisms of investment support for economic development in the strategic perspective. The lack of a clear, defined at the legislative level of the investment strategy and investment policy as a tool for the realization of strategic tasks in the field of formation, development and realization of the investment potential of the country, leads to chaotic and unsystematic administrative decisions, contributes to the deepening cross-sectoral, sectoral and regional imbalances and reduces the level of predictability of economic processes. It is proved that investment policy should be considered as a long-term adaptive tool for adjusting the investment market in conditions of instability, which spreads and reproduces at the macro, meso and macro levels and directs the investment development of the socio-economic system in accordance with the chosen strategic vector. The influence of investment processes on the formation of GDP of Ukraine is investigated and the corresponding econometric model is substantiated, which allowed to determine the volumes of necessary investment resources for ensuring economic growth in accordance with the macroeconomic forecasts of economic development until 2021. On the basis of extrapolation tendencies the author calculated the dependence of GDP on the volume of capital and foreign investments, which will allow to reveal the forecast "gaps" between the planned macroeconomic indicators and the need for investment resources. The algorithm of formation of investment strategy in the conditions of modern transformations of national economy is substantiated. The implementation of the algorithm will contribute to the systematic, balanced adoption of strategic investment decisions in the conditions of change, and the implementation of the strategy – to achieve the goals of sustainable economic development.

Key words: investments, investment potential, strategic dominant, macroeconomic model, regional and national features.

Постановка проблеми. Аналіз основних тенденцій формування інвестиційного потенціалу в Україні показав, що значна політична невизначеність, динамізм, а у деякі періоди турбулентність соціально-економічних процесів, що супроводжують поступовий, проте не достатньо успішний перехід до моделі ринкової економіки з ознаками сталого інноваційного розвитку суттєво гальмують процеси формування,

залучення та ефективного використання інвестиційного потенціалу. Відсутність системності, узгодженості та належної координації механізмів покращення інвестиційного клімату на різних щаблях державного управління підвищують рівень невизначеності що демотивує інвесторів вкладати кошти у довгострокові проекти інноваційного спрямування, особливо в реальному секторі економіки.

Як свідчить практика розвинених країн, важливим системо утворюючим чинником та координуючим інструментом соціально-економічного розвитку виступає інвестиційна стратегія, що

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0417-0918>

² ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0226-9463>

³ ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3406-2237>

враховує наявний потенціал, можливості його розвитку при зміні макроекономічних та глобальних умов, потенційні бар'єри й обмеження у процесі досягнення стратегічних цілей розвитку країни.

Стратегічні аспекти регулювання інвестиційної діяльності та формування інвестиційної політики в Україні розглядалися у працях багатьох вітчизняних науковців. Разом з цим, на державному рівні досі не розроблено єдиного комплексного документу, що визначає стратегічні пріоритети, заходи та механізми інвестиційного забезпечення розвитку економіки у стратегічній перспективі. Відсутність чіткої, визначеної на законодавчому рівні інвестиційної стратегії та інвестиційної політики як інструменту реалізації стратегічних завдань у сфері формування, розвитку та реалізації інвестиційного потенціалу країни зумовлює хаотичність та безсистемність управлінських рішень, сприяє поглибленню міжгалузевих, секторальних і регіональних диспропорцій та знижує рівень прогнозованості економічних процесів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У вітчизняній науковій літературі дослідженню питань щодо формування та розвитку інвестиційного регіонального потенціалу відносяться праці Амоші О.І., Басовського Л.Є., Бершеди Є.Р., Бланка І.О., Буркинського Б.В., Гойка А.Ф., Горячука В.Ф., Данілова О.Д., Дуки А.П., Захарченка В.І., Котлубая О.М., Коюди В.О., Крисько Ж.Л., Іртищевой І.О., Лагодієнка В.В., Лайка О.І., Лисюка В.М., Мойсеєнка І.П., Монастирського Г.Л., Осипова В.М., Пересади А.А., Савчука В.П., Семенова В.Ф., Супрун С.Д., Стегней М.І., Уманець Т.В., Черваньова Д.М., Череп А.В., Шлафман Н.Л., Щукіна Б.М. та ін. Проте, віддаючи належне досягнутим результатам, можна виділити низку недостатньо опрацьованих питань формування й розвитку інвестиційного потенціалу регіону як стратегічного чинника соціально-економічних змін в економічному зростанні.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування стратегічних домінант формування і розвитку інвестиційного потенціалу з урахуванням регіональних та національних особливостей.

Виклад основного матеріалу дослідження. Формування інвестиційної стратегії регіону є базисом для розроблення дієвої інвестиційної політики.

Як відмічає Кудрявцева В.В., «...під інвестиційною політикою держави розуміють окрему обов'язкову складову її економічної політики, що являє собою системну і цілеспрямовану діяльність визначених державних органів по створенню та реалізації спеціального алгоритму заходів, з метою активізації або гальмування параметрів функціонування інвестиційного ринку, або окремих його сегментів, за допомогою формування відповідного за змістом нормативно-правового забезпечення інвестиційних відносин, застосування необхідних засобів державного їх регулювання

та прямої участі держави як суб'єкта зазначених відносин, що базуються на закріпленій у державній програмі інвестиційного розвитку узгодженій моделі такого ринку» (рис. 1) [1, с. 163].

Отже, інвестиційну політику слід розглядати як довгостроковий адаптивний інструмент коригування інвестиційного ринку в умовах нестабільності, що поширюється та відтворюється на макро-, мезо- та макрорівні й спрямовує інвестиційний розвиток соціально-економічної системи у відповідності до обраного стратегічного вектору.

На думку Гриценко Л.Е., «характер інвестиційної політики визначається силою державного втручання в економічні процеси, ступенем ув'язки даної політики з іншими державними інститутами, до яких належить податкова, фінансово-кредитна, амортизаційна, ліцензійна і цінова політика, політика доходів і зайнятості, залучення іноземних інвестицій, а також правове поле і загальний адміністративний устрій» [2].

У свою чергу, Диха М.В., розглядаючи інвестиційну стратегію у контексті інноваційних пріоритетів, вважає, що «Для успішної реалізації інвестиційно-інноваційної стратегії необхідна забезпеченість виконання наступних вимог:

- узгодженість розмірів інвестицій, які можуть бути спрямовані на інновації з ресурсним потенціалом суб'єктів господарювання (регіону або країни);
- наявність на ринку ефективно діючих підприємств-експлерентів; узгодженість запланованих інвестицій інноваційної спрямованості із загально-економічними умовами [3].

Важливим етапом формування інвестиційної стратегії є прогнозування розвитку економіки, що враховує тенденції основних макроекономічних показників на фоні зміни внутрішньогосподарських та глобальних індикаторів. Наразі, Урядом України розроблено макроекономічний прогноз розвитку економіки України до 2021 року у формі 3 базових сценаріїв [4]:

Сценарій 1. Закладено до державного бюджету 2019 року і найбільш відповідає прогнозам МВФ. Основою реалізації сценарію є проведення реформ, які закріплені у Середньостроковому плані пріоритетних дій Уряду до 2020 року: Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні, стратегії подолання бідності, експортної стратегії, стратегії розвитку аграрного сектору тощо. За цим сценарієм очікується збереження дії сприятливих умов на світових ринках. Відповідно, у 2019 році прогнозується зростання ВВП на рівні 3 відсотків, у 2020 – на 3,8 відсотка, у 2021 – на 4,1 відсотка.

Сценарій 2. Сформовано з урахуванням додаткових ефектів (негативних та позитивних), що можуть виникнути в економіці внаслідок реалізації започаткованих реформ, зокрема земельної, адміністративної та податкової, а їх впливу на стан державного бюджету. Згідно сценарію очікується,

Рис. 1. Участь держави у реалізації інвестиційної стратегії регіону

Джерело: розроблено авторами

що зовнішня кон'юнктура світових товарних ринків зберігатиме тенденції, що закладені у перший сценарій. Разом з тим, прогнозується покращення інвестиційного клімату, що зумовить збільшення притоку інвестиційного та позичкового капіталу. У відповідності до другого сценарію у 2019 році очікується зростання ВВП на рівні 4,1 відсотка, у 2020 – на 5 відсотків, у 2021 – на 5,4 відсотка.

Сценарій 3. Передбачає збереження основних напрямів внутрішньої економічної політики у відповідності до першого сценарію. Разом з цим, прогнозується погіршення зовнішньої кон'юнктури та сповільнення темпів зростання економіки основних торгових партнерів України. Під впливом негативних зовнішніх умов процеси впровадження реформ здійснюватимуться повільнішими темпами, що зумовить скорочення фінансових можливостей порівняно з прогнозними даними 1-го та 2-го сценарію. За третім сценарієм прогнозується зростання ВВП у 2019 році на рівні 1,1 відсотка, у 2020 – на 1,6 відсотка, у 2021 – на 2,1 відсотка.

Прогнозні тенденції зростання ВВП за трьома сценаріями проілюстровано на рис. 2.

У середньому за всіма сценаріями передбачається зростання ВВП України на 3,8% у 2019 році, 4,4% у 2020 та 3,7% у 2021 роках. Нажаль, під час прогнозування макроекономічних показників урядом не здійснено прогнозування потреб економіки в обсягах інвестиційних ресурсів, що забезпечать відповідне зростання. У зв'язку з цим, на основі екстраполяційних тенденцій автором здійснено розрахунок залежності ВВП від обсягів капітальних та іноземних інвестицій, що дозволить виявити прогнозні «розриви» між плановими макроекономічними показниками та потребою в інвестиційних ресурсах.

Використовуючи статистичні дані зростання ВВП, капітальних та іноземних інвестицій за період 2010–2017 років, побудовано рівняння лінійної регресії, що ілюструє залежність ВВП України від інвестиційних надходжень в національну економіку:

$$\text{ВВП} = 36,8 \text{ II} + 5,25 \text{ KI} \quad (1)$$

Отримана модель характеризується достатньо високою значущістю параметрів, про що свідчить отриманий коефіцієнт множинної кореляції $R = 0,98$ та коефіцієнт детермінації $R^2 = 0,97$.

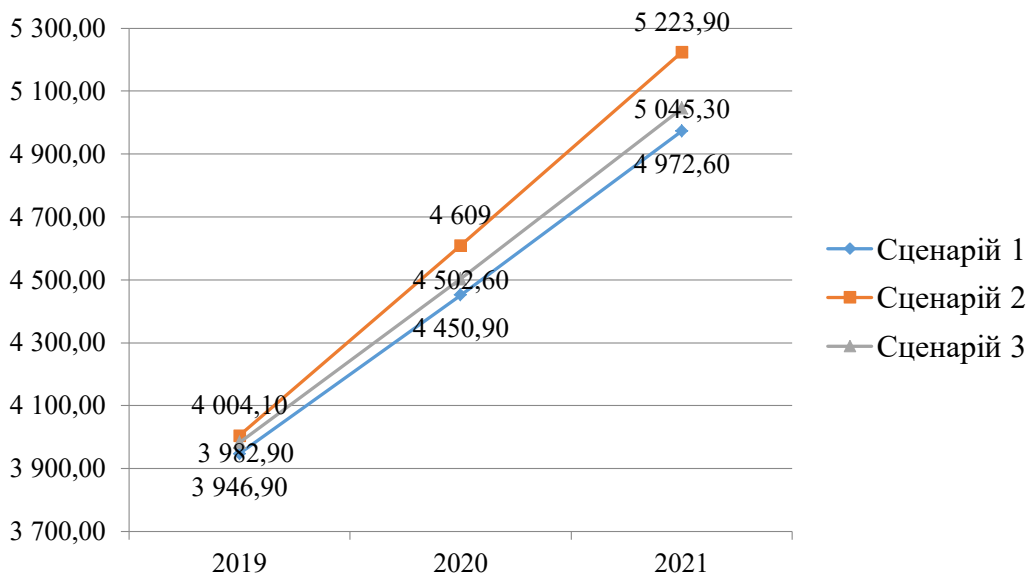

Рис. 2. Прогнозні тенденції зростання ВВП України за трьома базовими сценаріями, млрд. грн.

Джерело: [4]

Значущість зв'язків підтверджено також за допомогою F-критерію, який складає 209,1 (при його критичному значенні 104,6).

Отже, згідно з отриманими даними доведено, що інвестиції відіграють ключове значення у процесі формування ВВП країни, зокрема збільшення прямих іноземних інвестицій на 36,8 млн. дол. і зростання капітального інвестування на суму 5,29 млн. грн. тягне за собою ріст ВВП України на 1 млн. грн.

Використовуючи наведену модель здійснено розрахунок еластичності ВВП від зростання інвестицій, що створить передумови для визначення необхідних для економічного зростання обсягів інвестиційних ресурсів за формулою:

$$E_{\text{ВВП}}(I) = 36,8 \times \frac{4391}{1706952} = 0,09 \quad (2)$$

$$E_{\text{ВВП}}(KI) = 5,25 \times \frac{280650,6}{1706952} = 0,86 \quad (3)$$

Згідно з проведеними розрахунками для збільшення ВВП на 1% необхідно зростання прямих іноземних інвестицій на 0,09% та капітальних інвестицій на 0,86%.

Використовуючи статистичні дані та функцію MS Excel «Предсказ» здійснено прогнозування зростання капітальних та іноземних інвестицій на 2019–2021 роки, при збереженні тенденцій, що були характерні для періоду 2010–2017 років, попередніх даних за 2018 рік та базового сценарію 1 (рис. 3).

У відповідності, до проведених розрахунків при збереженні наявних тенденцій обсяги іноземних інвестицій у 2019–2021 роках надалі

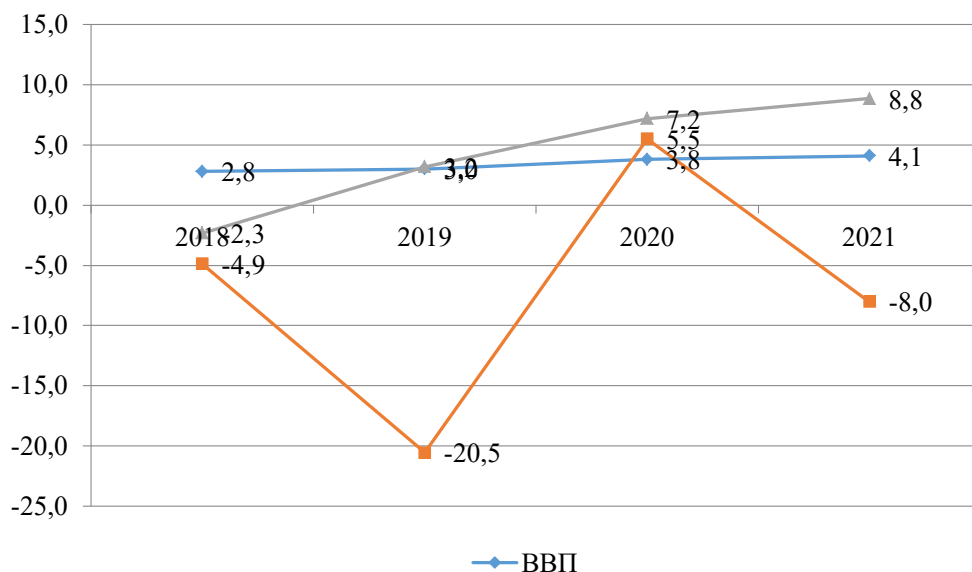

Рис. 3. Прогнозні тенденції інвестиційного забезпечення економічного зростання в Україні,%

скорочуватимуться, що може негативно позначитися на зростанні ВВП, а темпи зростання капітальних інвестицій не дозволять компенсувати втрати економіки. Для забезпечення економічної стабілізації та зростання ВВП у середньому на 3% в рік необхідним є зростання іноземних інвестицій у середньому на 2,6%, іноземних інвестицій на 0,27%.

На рис. 4 відображено прогнозні показники та розраховану потребу в обсягах прямих іноземних інвестицій для забезпечення зростання ВВП України за 1 сценарієм, що прийнятий як базовий.

На основі проведених розрахунків визначено розриви між потребами економіки в іноземних інвестиціях та їх надходженням при збереженні наявного стану інвестиційного клімату та тенденцій, що склалися в попередні періоди. Вочевидь, нагальними питаннями, що необхідно вирішити в найближчий період є створення сприятливих умов для іноземних інвесторів та закріплення їх в інвестиційній стратегії.

Розраховано також, що при консервації інвестиційного клімату, що наявний в Україні, а також подальшого поглиблення економічних диспропорцій, політичної кризи та інших де стимулюючих чинників, у 2019 та 2020 роках спостерігатиметься також від'ємний розрив між необхідними для економічного зростання та реальними обсягами капітальних інвестицій, що проілюстровано на рис. 5.

Для подолання визначених розривів необхідним є розробка стратегічних заходів, що сприятимуть більш повному залученню наявного інвестиційного потенціалу, що за підрахунками автора використовується в середньому на 22%.

Як вже зазначалося, важливим етапом формування інвестиційної стратегії є розроблення економічних, організаційно-адміністративних та інституційно-правових механізмів активізації та регулювання інвестицій, узгоджених з відповідними положеннями фінансово-кредитної, бюджетно-податкової, амортизаційної політики та програм структурної перебудови економіки.

Інвестиційна стратегія передбачає також вироблення інструментів, що сприятимуть спрямуванню інвестиційних потоків на рівні та у напрямі необхідному для забезпечення сталого розвитку. До таких інструментів можна віднести:

1. Система стратегічних планів інвестиційного забезпечення економіки, в яких систематизовано: цілі, завдання інвестиційного розвитку, стан інвестиційного клімату на заходи до його покращення; індикативні показники залучення інвестицій у розрізі основних та додаткових джерел; пріоритетні напрями інвестування, стимулятори та критерії відбору інвестиційних проектів.

2. Організаційне забезпечення реалізації інвестиційної діяльності шляхом:

– доступного інформаційного забезпечення функціонування інвестиційного ринку;

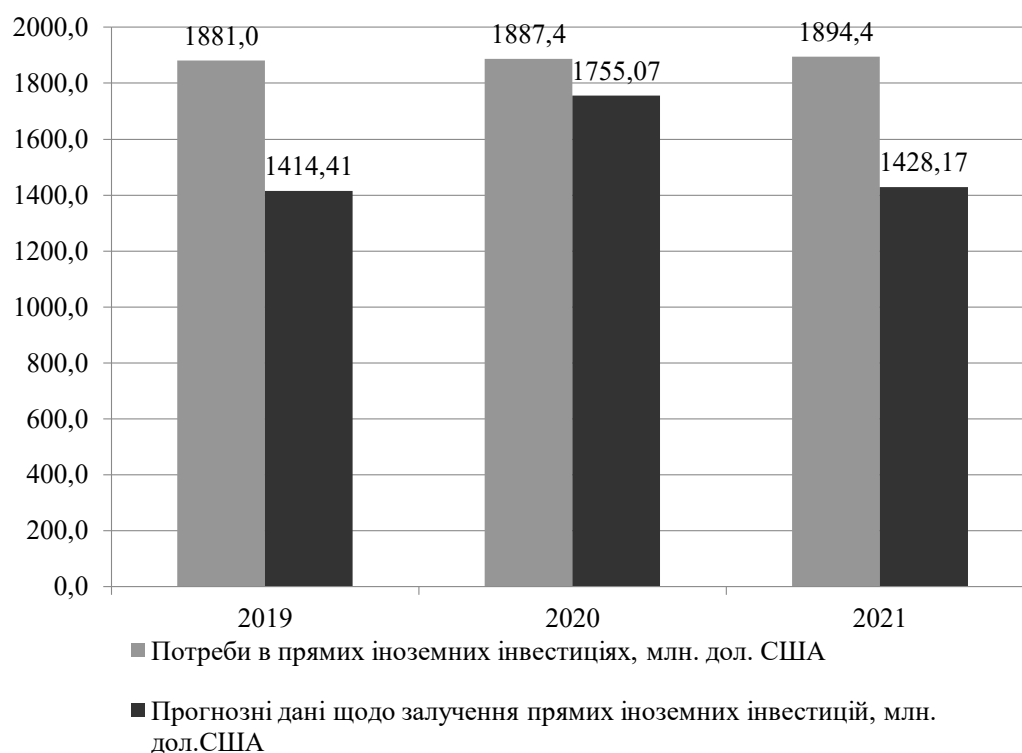

Рис. 4. Прогнозна динаміка розривів між потребами та надходженнями прямих іноземних інвестицій в економіку України

Джерело: розроблено авторам

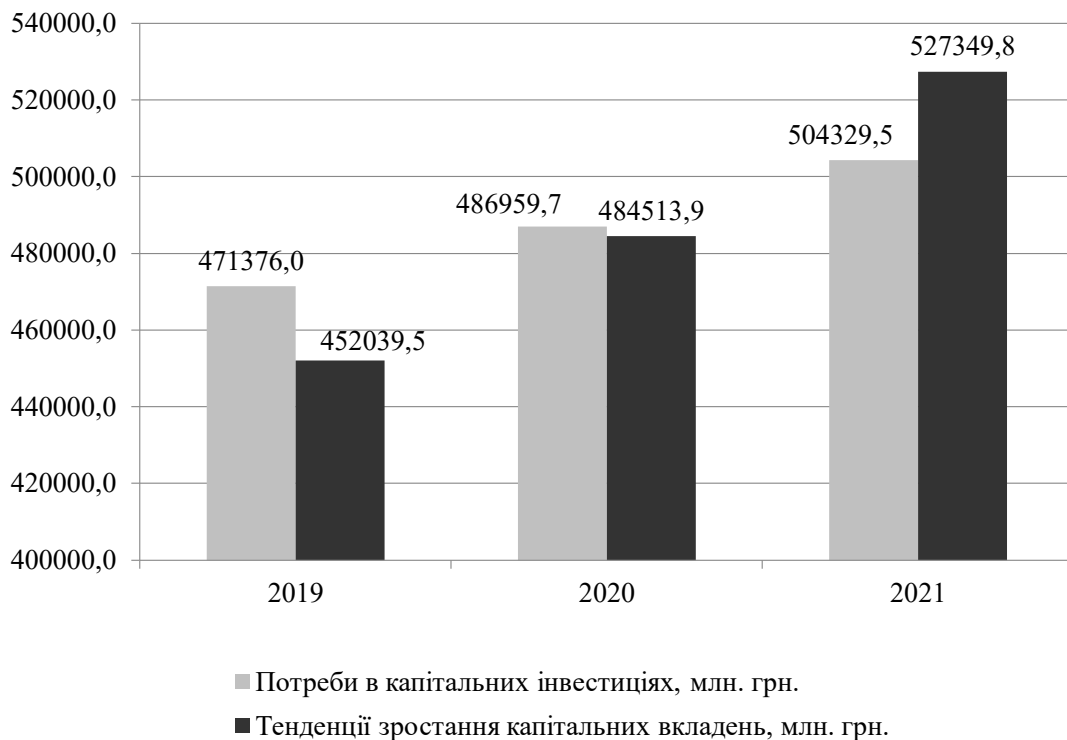

Рис. 5. Прогнозна динаміка розривів між потребами та надходженнями капітальних інвестицій в економіку України

Джерело: розроблено авторам

– підвищення рівня інформування населення, щодо можливостей, переваг та особливостей приватного інвестування;

– розвиток страхового ринку інвестиційної діяльності;

– забезпечення державних гарантій захисту інвестицій.

3. Система адміністративних заходів (мінімальна кількість) для забезпечення економічної безпеки та правомірності інвестиційних процесів, що водночас не створюють додаткових бар'єрів, фінансових чи часових витрат при здійсненні інвестиційної діяльності.

4. Перелік інвестиційних пропозицій, реалізація яких є пріоритетною у рамках державно-приватного партнерства;

5. Державні й регіональні цільові інвестиційні програми;

6. Механізми стратегічного контролю призначені забезпечити адекватність діючої стратегії та її відповідність потребам економіки в змінних умовах на основі моніторингу рівня виконання завдань у визначені періоди, стану та процесів реалізації пріоритетних проектів, впливу інвестицій на рівень забезпечення цілей сталого розвитку, що дозволить коригувати окремі елементи стратегії та вирівнювати інвестиційний курс під впливом нових можливостей чи небезпек.

Окремого моніторингу та контролю потребують державні цільові інвестиційні проекти і програми,

фінансування яких здійснюється з державного бюджету. Як зазначає Слободянюк Н.О. «моніторинг реалізації проектів в інвестиційному періоді проводиться шляхом порівняння фактично отриманих результатів із запланованими на звітну дату для своєчасного виявлення можливих відхилень з метою забезпечення ефективного управління проектом. Для проведення моніторингу реалізації проектів розпорядниками бюджетних коштів подається до центрального уповноваженого органу з державного планування така звітна інформація: 1) план-графік; 2) звіт з моніторингу; 3) зведена довідка з моніторингу. План-графік містить затверджені в установленому порядку планові обсяги виконання робіт і фінансування по всьому проекту, за його компонентами та заходами (видами робіт) для кожного компонента. При цьому обсяги виконання та фінансування на планований рік узгоджуються з відповідною бюджетною програмою і мають поквартальний розподіл. Звіт з моніторингу містить інформацію про фактичні й планові обсяги виконаних робіт і суми освоєння фінансових коштів за проектом за звітний період. Таким чином забезпечується звітність розпорядників коштів не лише за напрямками витрачання коштів, а й за отримані результати бюджетної інвестиційної програми» [5, с. 87].

Отже, у процесі реалізації регіональної інвестиційної стратегії необхідно спиратися на інструментарій стратегічного менеджменту, що складається з таких компонентів:

– стратегічна мета, оцінка поточних й прогнозних фінансових і ресурсних обмежень, інструменти досягнення цілей, що забезпечать досягнення очікуваних результатів;

– пріоритетність щодо забезпечення стратегічних завдань переходу економіки регіону на сталий інноваційний шлях розвитку, що передбачає умови, при яких цикл відтворення кожної одиниці інвестиційних вкладень повинен бути носієм нововведень, удосконалювати технології виробництва й сприяти збільшенню їх економічної, соціальної, екологічної ефективності і соціальної результативності;

– забезпечення відбору пріоритетних інвестиційних проектів державного та регіонального значення з позицій їх відповідності рівню та результативних можливостей сприяння трансформаційним процесам соціально-економічних систем до інноваційної еколого-ефективної моделі;

– застосування обґрунтованих адміністративно-правових механізмів і стимулів для організаційної та фінансової підтримки науково-технічної діяльності;

– запровадження додаткових організаційних й фінансових важелів для стимулювання інтеграційних процесів у регіонах з метою створення дієвих інвестиційно-інноваційних кластерів;

– дослідження та імплементація кращого іноземного досвіду інвестиційної політики із урахуванням національної специфіки інвестиційних реалій, продовження адаптації економічного й правового середовища інвестиційної діяльності до загальноєвропейських стандартів.

Таким чином, ефективність інвестиційної стратегії регіону багато в чому визначається системністю, чіткістю та обґрунтованістю пріоритетів й гнучкістю інструментів їх реалізації.

Висновки з проведеного дослідження. У процесі дослідження визначено, що на державному рівні досі не розроблено єдиного комплексного документу, який визначає стратегічні пріоритети, заходи та механізми інвестиційного забезпечення розвитку економіки у стратегічній перспективі. Відсутність чіткої, визначеної на законодавчому рівні інвестиційної стратегії та інвестиційної політики як інструменту реалізації стратегічних завдань у сфері формування, розвитку та реалізації інвестиційного потенціалу країни зумовлює хаотичність та безсистемність управлінських рішень, сприяє поглибленню міжгалузевих, секторальних і регіональних диспропорцій та знижує рівень прогнозованості економічних процесів.

Досліджено вплив інвестиційних процесів на формування ВВП України та обґрунтовано відповідну економетричну модель, що дозволило визначити обсяги необхідних інвестиційних ресурсів для забезпечення економічного зростання відповідно до макроекономічних прогнозів розвитку економіки до 2021 року.

Обґрунтовано алгоритм формування інвестиційної стратегії в умовах сучасних трансформацій національної економіки, реалізація якого сприятиме системності, збалансованості прийняття стратегічних інвестиційних рішень в умовах змін, а її реалізація – забезпеченню здійснення цілей сталого розвитку економіки.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Кудрявцева В.В. Інвестиційна політика держави як інструмент регулюючого впливу на інвестиційну діяльність. *Економічна теорія та право*. 2016. №4. С.157–168.

2. Гриценко Л.Е. Державна інвестиційна політика: сутність, цілі і завдання. URL: [http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/15.pdf](http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/15.pdf). (дата звернення 27.01.2020).

3. Диха М.В. Інвестиційно-інноваційна стратегія як взаємоузгоджена система розвитку економіки країни. *Інноваційна економіка*. 2013. №1(39). С.27–32

4. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 11 липня 2018 р. № 546 «Основні прогнозні макропоказники економічного і соціального розвитку України на 2019 рік» URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-shvalennya-prognozu-ekonomichnogo-i-socialnogo-rozvitku-ukrayini-na-20192021-roki> (дата звернення 27.01.2020).

5. Слободянюк Н.О. Концептуальні засади удосконалення інвестиційних стратегій розвитку національної економіки та механізмів їх реалізації. *Економіка і держава*. 2017. № 5. С. 85–88.

6. Іртищева І.О., Крамаренко І.С. Інвестиційна привабливість економіки: міжрегіональні асиметрії. *Регіональна економіка*. 2014. № 2(72). С. 84–95.

7. Крамаренко І.С. Регіональна структура інвестиційного потенціалу: сучасний стан та концептуальні підходи. *Вісник ХНАУ*. 2019. № 4. С. 150–162.

8. Крамаренко І.С., Сенкевич О.Ф., Клецов Є.С., Прокопенко Н.О., Кльоц Ю.Ю. Особливості формування інвестиційного потенціалу: регіональний та національний аспект. *Вісник ХНАУ*. 2019. № 3. С. 343–357.

9. Іртищева І.О., Потапенко О.М. Інституційне забезпечення інвестиційно-інноваційного розвитку. *Бізнес-навігатор*. 2011. № 3(24). С. 102–106.

10. Бурковський І.Д., Іртищева І.О. Інвестиційне забезпечення економічного розвитку аграрного виробництва. *Економіка АПК*. 2005. № 12. С. 71–73.

REFERENCES:

1. Kudryavtseva, V.V. (2016), Investytsiina polityka derzhavy yak instrument rehuliuuchoho vplyvu na investytsiinu diialnist [Investment policy Power regulation tool for investment diyalnist], *Economic theory and law*, no. 4, pp. 157–168.

2. Gritsenko, L.E. (2015), Derzhavna investytsiina polityka sutnist tsili i zavdannia [State investment policy: daily, whole and regular], available at: [http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/15.pdf](http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/15.pdf) (accessed 27 January 2020).

3. Diha, M.V. (2013), Investytsiino-innovatsiina stratehiia yak vzaiemouzgodzhena systema rozvytku ekonomiky krany. [Investment-strategic strategy as a result, the system of economic development of cranes has been developed], *Innovation economy*, no. 1(39), pp. 27–32.

4. The supplement to the decision of the Cabinet of Ministers of Ukraine vid 11 Lipnya 2018 p. vol. 546 "Basic forecast macroeconomic and social development of Ukraine for 2019 rick", available at: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-shvalennya-prognozu-ekonomichnogo-i-socialnogo-rozvitku-ukraini-2019-2021-roki> (accessed 27 January 2020).

5. Slobodyanyuk, N.O. (2017), Kontseptualni zasady udoskonalennia investytsiinykh stratehii rozvytku natsionalnoi ekonomiky ta mekhanizmiv yikh realizatsii. [The conceptual ambush of the ubiquitous investment strategies for developing national economies and mechanisms for realizing them], *Economy and power*, no. 5, pp. 85–88.

6. Irtysheva, I.O. and Kramarenko, I.S. (2014), Investytsiina pryvablyvist ekonomiky: mizhrehionalni asymetrii. [Investment attractiveness of the economy:

inter-regional asymmetries], *Regional economy*, no. 2(72), pp. 84–95.

7. Kramarenko, I.S. (2019), Rehionalna struktura investytsiinoho potentsialu: suchasnyi stan ta kontseptualni pidkhody. [Regional structure of investment potential: current state and conceptual approaches], *KhNAU Bulletin*, no. 4, pp. 150–162.

8. Kramarenko, I.S., Senkevich, O.F., Kletsov E.S., Prokopenko N.O. and Klyots Yu.Yu. (2019), Osoblyvosti formuvannia investytsiinoho potentsialu: rehionalnyi ta natsionalnyi aspekt. [Features of investment potential formation: regional and national aspect], *KhNAU Bulletin*, no. 3, pp. 343–357.

9. Irtysheva I.O. and Potapenko O.M. (2011), Instytutsiine zabezpechennia investytsiino-innovatsiinoho rozvytku. [Institutional support for investment and innovation development]. *Business navigator*, no. 3(24), pp. 102–106.

10. Burkovsky I.D. and Irtysheva I.O. (2005), Investytsiine zabezpechennia ekonomichnoho rozvytku ahrarnoho vyrobnytstva. [Investment support for the economic development of agricultural production], *APK economy*, no. 12, pp. 71–73.